

Pradžia>Nagrinėjimas teisme>Civilinės bylos>Teismo sprendimų pripažinimas ir vykdymas>Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą?

Dėmesio! Šiame puslapyje originalo kalba ([et](#)) neseniai atlikta pakeitimų.

[estų](#)

Puslapį jūsų pasirinkta kalba šiuo metu rengia mūsų vertėjai.

Jis jau išverstas į šias kalbas: [en](#).

Swipe to change

Kaip užtikrinti teismo sprendimo vykdymą?

Estija

1 Kas yra teismo sprendimų vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose?

Vykdymas civilinėse ir komercinėse bylose reiškia, kad skolininko turtas yra naudojamas vykdomajame dokumente nurodytam reikalavimui patenkinti arba skolininkui nustatoma pareiga pristatyti asmeniui tam tikras prekes ar suteikti paslaugas, arba atlikti tam tikrą veiksmą, arba susilaikyti nuo tokio veiksmo atlikimo.

2 Kokia institucija ar institucijos įgalios vykdyti šiuos sprendimus?

Antstoliai (est. *kohtuäituriid*) – kontaktinius duomenis galite rasti [čia](#).

3 Kokiomis sąlygomis priimamas vykdomasis dokumentas arba sprendimas?

3.1 Procedūra

Teismo sprendimas vykdomas toliau nurodytais atvejais.

1) Jam įsiteisėjus.

Teismo sprendimas įsiteisėja tuomet, kai jo nebegalima ginčyti jokių kitu būdu, išskyrus peržiūros procedūrą (est. *teistmismenetlus*). Jeigu teismo sprendimas teisėtai apskundžiamas, jo įsiteisėjimas bus sustabdytas. Jeigu skundžiama teismo sprendimo dalis, įsiteisės sprendimo dalis, dėl kurios skundas nepateikiamas. Jei apskundžiama sprendimo dalis, nesusijusi su proceso išlaidų nustatymu, sprendimo dalis, kuria nustatomas procesinių išlaidų dydis, taip pat neįsiteisės. Įsiteisėjęs teismo sprendimas dalyvaujantiems byloje asmenims yra privalomas tiek, kiek, atsižvelgiant į bylos aplinkybes, išsprendžiamas ieškinyje pateiktas reikalavimas arba priešieškis, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Teismo sprendimas vykdomas remiantis ieškovo pateiktu prašymu.

2) Prieš jam įsiteisėjant, jeigu teismas paskelbė, kad sprendimas turi būti vykdomas nedelsiant.

Sprendimas, kuris paskelbtas nedelsiant vykdytinu, yra vykdomas prieš jam įsiteisėjant. Teismas sprendimą nedelsiant vykdytinu pripažįsta pačiame sprendime arba priimdamas nutartį.

Sprendimai vykdomi pagal vykdomąjį dokumentą.

Civilinėse ir komercinėse bylose vykdomaisiais dokumentais gali būti:

įsiteisėję arba nedelsiant vykdytinai paskelbti sprendimai ir nutartys civilinėse bylose;

pripažinti užsienio valstybių teismų sprendimai arba užsienio valstybių teismų sprendimai, kurie vykdomi be pripažinimo;

Estijoje nuolat veikiančių arbitražo kolegijų sprendimai ir kitų arbitražo teismų sprendimai, kurie paskelbti vykdytinai;

darbo ginčų komiteto (est. *tõõvaidluskomisjon*) ar nuomos komiteto (est. *üürikomisjon*) priimti ir įsiteisėję sprendimai.

Išsamus vykdomųjų dokumentų sąrašas pateikiamas [Vykdymo proceso kodekso \(est. täitemenetluse seadustik 2](#) straipsnyje.

Jeigu vykdomasis dokumentas nėra vykdomas savanoriškai, pagal ieškovo prašymą gali būti pradedamas vykdymo procesas.

Iš įstatyme numatytų vykdomųjų dokumentų kylantys reikalavimai vykdomi pagal Vykdymo proceso kodeksą. Vykdomuosius dokumentus vykdo antstoliai, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Antstolis vykdyto procesinius veiksmus atlieka remdamasis ieškovo prašymu ir vykdomuoju dokumentu. Antstolis vykdyto procesinius veiksmus atlieka net ir ieškovi nepateikus jokie prašymo, jeigu vykdomasis dokumentas yra sprendimas dėl atlygio antstoliui sumokėjimo arba sprendimas, kuriame nurodoma sumokėti vykdymo išlaidas, ir kitais įstatyme nustatytais atvejais.

Pradedant vykdymo procesą užvedama vykdymo byla, kurioje chronologine tvarka nurodomi vykdymo veiksmai ir išsiųsti pranešimai. Vykdymo proceso metu antstolio gauti ir jo priimti dokumentai arba jų kopijos saugomi vykdymo byloje.

Jeigu įvykdytos vykdymo proceso pradėjimo sąlygos, antstolis įteiks skolininkui pranešimą apie vykdymą. Skolininkui įteikus pranešimą apie vykdymą vykdymo procesas laikomas pradėtu.

Antstolis turi įteikti skolininkui pranešimą apie vykdymą, o vykdymo proceso dalyviams – pareiškimą dėl turto arešto, turto pardavimo aukcione ataskaitą, sprendimus, priimtus apskundus jo veiksmus, ir kitus įstatyme nurodytus dokumentus.

Jeigu įstatyme arba teismo sprendime nenustatytas terminas, per kurį turi būti savanoriškai įvykdomas vykdomasis dokumentas, tokį terminą nustatys antstolis. Terminas negali būti trumpesnis nei 30 dienų, išskyrus atvejus, kai Vykdymo proceso kodekse nustatyta kitaip. Ieškovi sutikus, antstolis gali nustatyti ilgesnį nei 30 dienų terminą, per kurį vykdomasis dokumentas turi būti įvykdomas savanoriškai.

Antstolis turi nedelsdamas imtis visų įstatyme numatytų priemonių, kad užtikrintų vykdomojo dokumento vykdymą, surinktų vykdyto procesui reikalingą informaciją ir išaiškintų vykdymo proceso dalyviams jų teises ir pareigas.

Antstolis gali atidėti vykdymo veiksmą remdamasis ieškovo prašymu ar atitinkamu teismo sprendimu arba pasikeitus vykdyto veiksmus atliekančiam asmeniui.

Remdamasis skolininko prašymu, teismas gali sustabdyti vykdymo procesą, pratęsti arba atidėti vykdymą, jeigu tęsti vykdymo procesą būtų nesąžininga skolininko atžvilgiu. Priimdamas tokį sprendimą teismas turi atsižvelgti į ieškovo interesus ir kitas aplinkybes, įskaitant skolininko šeimines ir ekonomines padėtis.

3.2 Pagrindinės sąlygos

Vykdomojo dokumento vykdymo išankstinės sąlygos:

vykdyti priimamas įsiteisėjęs teismo sprendimas arba darbo ginčų komiteto ar nuomos komiteto priimtas ir įsiteisėjęs sprendimas, kuriame yra padaryta žyma dėl jo įsiteisėjimo. Žyma dėl įsiteisėjimo nėra daroma sprendime, kuris vykdytinas nedelsiant.

Daikto, kuris dėl savo pobūdžio yra tinkamas tik vieno iš sutuoktinių asmeniniam naudojimui, atveju daroma prielaida, kad daiktas priklauso sutuoktiniui, kuris turėtų naudotis daiktu atsižvelgiant į jo pobūdį.

Mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į bendrąją sutuoktinių nuosavybę, galima pateikti tik esant sutuoktinio, kuris nėra skolininkas, sutikimui arba jei pagal vykdomąjį dokumentą prievolę turi vykdyti abu sutuoktiniai. Ieškovas gali reikalauti, kad bendroji nuosavybė būtų padalyta ir būtų pareikštas mokėjimo reikalavimas, nukreiptas į skolininkui priklausančią bendrosios nuosavybės dalį. Jeigu, vykdant išieškojimą iš vieno sutuoktinio turto, išieškojimas nukreipiamas į bendrą sutuoktinių nuosavybę, ieškovo naudai preziumuojamas sutuoktinio, kuris nėra skolininkas, sutikimas. Atitinkamą turtą galima areštuoti ir parduoti. Sutikimo prezumpcija netaikoma sutuoktinio, kuris nėra skolininkas, nuosavybės teise turimam nekilnojamajam turtui, jo pajamoms ar lėšoms jo vardu atidarytoje banko sąskaitoje. Sutuoktinis, kuris nėra skolininkas, informuojamas apie šiame skirsnyje nurodyto turto areštą ir jam suteikiama informacija apie galimybę pateikti prieštaravimą.

Norint pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į partnerystės pagrindu turimą turtą, reikia, kad vykdomasis dokumentas būtų taikomas visiems partneriams. Jeigu vykdomo proceso metu skolininkas miršta, procesas toliau bus tęsiamas dėl skolininko palikimo, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Jeigu vykdomasis dokumentas taikomas ir teisėtame jame nurodyto ieškovo ar skolininko paveldėtojui, antstolis priims vykdomąjį dokumentą vykdyti, jeigu teisėto paveldėjimo faktas antstoliui įrodomas teismo sprendimu, išrašu iš viešo registro arba notaro patvirtintu dokumentu. Ši taisyklė taip pat taikoma, kai vykdomas teismo sprendimas, priimtas dėl daikto, dėl kurio kilo ginčas, valdytojo, ir po teismo sprendimo priėmimo pasikeičia daikto valdytojas.

Jeigu vykdomajame dokumente nurodyto reikalavimo vykdomo terminas priklauso nuo termino pasibaigimo, atitinkamos datos ar sąlygos įvykdymo, vykdomo veiksmai gali būti pradedami pasibaigus terminui, suėjus atitinkamai datai ar įvykdžius tokią sąlygą.

Jeigu vykdomo procesas priklauso nuo užstato, kurį turi pateikti ieškovas, procesas gali būti pradedamas tik jeigu pateikiamas rašytinis dokumentas, patvirtinantis, kad užstatas buvo sumokėtas, o dokumento kopija buvo įteikta skolininkui, arba skolininkui ji bus įteikta kartu su pranešimu apie vykdymą.

Jeigu vykdomojo dokumento vykdymas priklauso nuo ieškovo tuo pačiu metu vykdomos prievolės skolininko atžvilgiu, antstolis gali nepradėti vykdomo proceso tol, kol ieškovas neįvykdo prievolės arba, jeigu ieškovas arba antstolis skolininkui pasiūlė, kad ieškovas įvykdytų prievolę, – tol, kol skolininkas nepagrįstai neatsisakė sutikti su tokiu vykdymu arba dėl kitų priežasčių delsė su juo sutikti.

Jeigu ieškovui dėl priverstinio vykdomo reikalingas paveldėjimo teisės liudijimas arba bet koks kitas dokumentas, ieškovas, o ne skolininkas, gali prašyti, kad tokį dokumentą išduotų valstybinis notaras arba kita administracinė įstaiga. Pateikdamas tokį prašymą ieškovas privalo pateikti vykdomąjį dokumentą.

4 Vykdomo priemonių paskirtis ir pobūdis

4.1 Į kokį turtą gali būti nukreipiamas vykdymas?

Mokėjimo reikalavimas gali būti nukreipiamas į kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą ir skolininko turtines teises. Jei skola atsirado dėl išlaikymo vaikui nemokėjimo, vykdomo proceso metu teismas gali laikinai sustabdyti tam tikras skolininko teises ir jam išduotus leidimus arba uždrausti juos išduoti.

4.2 Koks yra vykdomo priemonių poveikis?

Mokėjimo reikalavimo, nukreipto į kilnojamąjį turtą, pateikimas

Jei pareiškiamas mokėjimo reikalavimas, nukreiptas į kilnojamąjį turtą, toks turtas bus areštuotas ir parduotas. Areštavus turtą skolininkas negali juo disponuoti. Ieškovo reikalavimas kartu su baudomis už pavėluotą mokėjimą ir kitais šalutiniais reikalavimais, kurių apimtis nurodyta vykdomajame dokumente, bus tenkinamas naudojant lėšas, gautas pardavus turtą. Kilnojamasis turtas nebus areštuotas, jei galima daryti prielaidą, kad lėšų, kurios būtų gautos pardavus areštuotiną turtą, pakaktų tik vykdomo išlaidoms padengti. Lėšas, sumokėtas į oficialią antstolio banko sąskaitą dėl priverstinio išieškojimo iš skolininko turto (toliau – vykdomo metu gautos pajamos), antstolis per dešimt darbo dienų nuo lėšų gavimo perves ieškovui.

Kai finansinis reikalavimas pateikiamas valstybei arba vietos valdžios institucijai, mokėjimo reikalavimas bus nukreiptas į pinigus. Jeigu mokėjimo reikalavimas, nukreiptas į pinigus, per pagrįstą terminą nepatenkinamas, išieškojimas bus nukreiptas į daiktus.

Areštavus turtą ieškovas turi kreditorinio reikalavimo pirmumo teisę į areštuotą daiktą. Kreditorinio reikalavimo pirmumo teise į areštuotą turtą ieškovui suteikiamos tokios pačios teisės kaip kreditorinio reikalavimo pirmumo teise, nustatyta pagal sutartį arba numatyta teisės aktuose, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Antstolis parduoda areštuotą kilnojamąjį turtą surengdamas viešą elektroninį arba žodinį aukcioną, kurio metu negalima pasinaudoti pirmenybės teise įsigyti. Pagal ieškovo ar skolininko prašymą antstolis gali parduoti areštuotus daiktus kitokiu būdu nei rengdamas žodinį arba elektroninį aukcioną, jeigu aukciono metu daikto parduoti nepavyko arba galima daryti prielaidą, kad daikto negalima parduoti aukcione, arba jeigu pajamos, kurias tikimasi gauti pardavus daiktą aukcione, bus daug mažesnės už pajamas, kurias būtų galima gauti daiktą parduodant kitokiu būdu.

Vykdomo metu pardavus daiktus gautas pajamas antstolis kreditorinio reikalavimo pirmumo teisės gavimo eilės tvarka arba pagal ieškovų sudarytą susitarimą paskirsto ieškovams ir kitiems asmenims, turintiems teisę į tokias pajamas. Suma, kuri lieka padengus vykdomo išlaidas ir patenkinus reikalavimus, bus grąžinta skolininkui. Jei vykdomo metu gautų pajamų nepakanka visiems reikalavimams patenkinti ir ieškovams nepavyksta sudaryti susitarimo dėl lėšų paskirstymo, antstolis vykdomo metu gautas pajamas vykdomo procese dalyvaujantiems ieškovams paskirstys pagal paskirstymo planą. Vykdomo išlaidos išskaičiuojamos iš pajamų, kurios bus paskirstomos pagal paskirstymo planą.

Mokėjimo reikalavimo, nukreipto į nekilnojamąjį turtą, pateikimas

Jei pareiškiamas mokėjimo reikalavimas, nukreiptas į kilnojamąjį turtą, toks turtas bus areštuotas ir parduotas arba jam bus taikomas privalomas administravimas (tokiu atveju ieškovo reikalavimas bus patenkintas iš privalomo administravimo pajamų). Mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į nekilnojamąjį turtą, galima pateikti tuomet, kai žemės registre skolininkas įrašytas kaip šio turto savininkas arba skolininkas yra vienintelis žemės registre įrašyto savininko paveldėtojas. Pareiškus mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į kilnojamąjį turtą, jis taip pat nukreipiamas į daiktus, kuriems taikoma hipoteka.

Norėdamas areštuoti nekilnojamąjį turtą, antstolis aprašys nekilnojamąjį turtą, jo priklausinius ir kitus daiktus, kuriems taikoma hipoteka, uždraus jais disponuoti ir imsis veiksmų, kad pastaba dėl šio draudimo būtų įrašyta į žemės registrą. Areštuotas nekilnojamasis turtas toliau priklauso skolininkui ir šis gali jį administruoti ir naudoti atsižvelgdamas į įprasto valdymo ribas, išskyrus atvejus, kai turtui taikomas privalomas administravimas. Areštavus turtą skolininkas negali juo disponuoti. Jeigu areštavus nekilnojamąjį turtą areštas taikomas ir kilnojamajam turtui, juo disponuoti galima atsižvelgiant į įprasto turto valdymo ribas. Nekilnojamasis turtas parduodamas priverstinio aukciono metu arba prižiūrint antstoliui turtą parduoda skolininkas (tam reikia išankstinio ieškovo sutikimo).

Remiantis antstolio, ieškovo arba skolininko prašymu nekilnojamajam turtui taikomas privalomas administravimas. Privalomai paskirtasis administratorius turi teisę perimti nekilnojamojo turto valdymą remdamasis teismo nutartimi, kuria jis paskiriamas administratoriumi. Administratorius turi teisę ir prievolę vykdyti visus sandorius ir atlikti visus veiksmus, kurie būtini nekilnojamojo turto būklei išlaikyti ir įprastam nekilnojamojo turto valdymui užtikrinti. Patenkinus ieškovo reikalavimą privalomas administravimas bus nutrauktas antstolio sprendimu.

Vykdomo metu gautas pajamas, gautas pardavus nekilnojamąjį turtą ir jo privalomo administravimo metu, antstolis paskirsto ieškovams ir kitiems asmenims, turintiems teisę į tokias pajamas, remdamasis žemės registre ir nutartyje dėl turto arešto nurodyta ieškovų ir kitų asmenų eilės tvarka arba pagal ieškovų sudarytą susitarimą. Vykdomo išlaidos išskaičiuojamos iš vykdomo metu gautų pajamų, kurios bus paskirstomos pagal paskirstymo planą.

Mokėjimo reikalavimo, nukreipto į turtines teises, pateikimas

Galima pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į skolininko sąskaitą. Kredito įstaiga pateikia antstoliui informaciją dėl sąskaitos buvimo arba nebuvimo fakto. Sąskaita areštuojama remiantis dokumentu dėl arešto ir atsižvelgiant į jame nurodytą sumą. Pagal dokumentą dėl turto arešto areštuota sąskaitoje esančių lėšų dalis pervedama į antstolio oficialią banko sąskaitą, išskyrus atvejus, kai vykdomasis dokumentas yra sprendimas dėl ieškinio užtikrinimo, išskyrus

sprendimą dėl ieškinių, susijusio su teismo proceso metu pareikštu reikalavimu dėl vaiko išlaikymo, užtikrinimo. Jei turto arešto metu skolininko sąskaitoje nėra tiek lėšų, kiek nurodyta turto arešto dokumente, po turto arešto į sąskaitą sumokėtos lėšos iki trūkstamos sumos taip pat bus laikomos areštuotomis. Lėšos, sumokamos į sąskaitą po turto arešto, pervedamos į oficialią antstolio banko sąskaitą, kol įvykdomas dokumentas dėl turto arešto. Jei antstolis kredito įstaigai pateikia vykdyti dokumentą dėl skolininko sąskaitos arešto, dokumentas dėl turto arešto taip pat galios sąskaitoms, kurias skolininkas atidarys ateityje. Kredito ir mokėjimo įstaiga gali atsakyti atidaryti sąskaitą skolininkui, turinčiam sąskaitą, kurios atžvilgiu ta pati įstaiga jau vykdo antstolio išduotą arešto dokumentą.

Galima pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į vertybinius popierius. Siekdamas areštuoti Estijos vertybinių popierių registro tvarkymo įstatymo (est. *väärtpaberite keskregistri seadus*) 2 straipsnyje nurodytus vertybinius popierius, antstolis nurodys registratoriui įvesti pastabą dėl draudimo disponuoti teisėmis ir prievolėmis. Vertybiniai popieriai areštuojami nuo tada, kai jie įšaldomi registre. Antstolis parduoda vertybinius popierius laikydamasis nuostatų, kuriomis reglamentuojamas mokėjimo reikalavimų, nukreiptų į kilnojamąjį turtą, pateikimas. Antstolis turi teisę įregistruoti registruotus vertybinius popierius pirkejo vardu ir vietoj skolininko pateikti tam reikalingus prašymus. Antstolis pateiks įsakomąjį vekselį, čekį arba obligaciją dėl mokėjimo, jeigu tai leidžiama pagal vertybinių popierių.

Galima pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į uždarnosios akcinės bendrovės akcijas. Jeigu uždarnosios akcinės bendrovės akcijos nėra įregistruotos registre, kurį prižiūri centrinis vertybinių popierių depozitoriumas (est. *väärtpaberite keskregister*), jos bus laikomos areštuotomis taikant kilnojamojo turto arešto procedūrą. Antstolis apie akcijų areštą informuoja uždarnosios akcinės bendrovės valdybą. Antstolis parduoda uždarnosios akcinės bendrovės akcijas laikydamasis nuostatų, kuriomis reglamentuojamas mokėjimo reikalavimų, nukreiptų į kilnojamąjį turtą, pateikimas. Antstolis, pardavęs akcijas, per dvi dienas nuo aukciono dienos komercinio registro (est. *äriregister*) registratoriui nusiųs už šią sritį atsakingo ministro nustatytos formos pranešimą dėl akcijų perleidimo.

Be to, galima pateikti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į trečiosioms šalims vykdomas prievoles, narystę statybos asociacijoje, partneriui priklausančią partnerystės pagrindu turimo turto dalį, neatimamą teisę ir kitas turtines teises.

Teisių apribojimas tuo atveju, kai yra susidariusi skola dėl išlaikymo vaikui

Jei vykdymo proceso, pradėto siekiant išieškoti išlaikymą vaikui, metu skolininkas tris mėnesius reguliariai nemoka išlaikymo vaikui, o antstoliui nepavyko išlaikymo išieškoti iš skolininko turto, pagal antstolio prašymą ir esant ieškovo sutikimui bei iš pradžių įspėjus skolininką teismas gali priimti sprendimą, kuriuo neribotam laikui laikinai sustabdomos šios teisės ir leidimai:

medžioklės teisės;

teisė vairuoti motorines transporto priemones;

leidimai laikyti ginklus ir leidimai įsigyti ginklus;

teisė vairuoti pramoginį laivą ir asmeninį laivą;

žvejybos licencija.

Tomis pačiomis sąlygomis teismas gali negaliojančiais paskelbti skolininko turimus toliau nurodytus dokumentus ir uždrausti juos išduoti ne ilgesnį kaip dvejų metų laikotarpį:

Estijos piliečio pasą;

užsieniečio pasą;

pabėgėlio kelionės dokumentą;

laikinąjį kelionės dokumentą;

jūrininko pažymėjimą;

tarnybos laivuose įrašų knygelę;

diplomatinį pasą.

Jei, remdamasis šiuo skirsniumi, teismas apriboja skolininko teisę, sustabdo jo turimo leidimo galiojimą ar skiria abi šias priemones, arba atšaukia skolininko turimą dokumentą, jis ta pačia teismo nutartimi taip pat turi uždrausti suteikti atitinkamą teisę, leidimą, dokumentą ar juos visus. Teismas tuo pačiu metu gali apriboti kelias iš šiame skirsnyje nurodytų teisių, sustabdyti kelis iš pirmiau nurodytų leidimų arba paskelbti negaliojančiais kelis dokumentus bei uždrausti juos išduoti.

Pagal skolininko prašymą teismas sprendimu atkurs skolininko teisę ar jo turimo leidimo galiojimą ir leis teisę ar leidimą vėl suteikti skolininkui, jei:

skolininkas bent tris mėnesius mokėjo vaikui išlaikymą;

skolininkas su ieškovu susitarė dėl mokėjimo grafiko ir jo laikėsi bent tris mėnesius iš eilės;

atsisakyti grąžinti ar vėl leisti suteikti teisę būtų nesąžininga skolininko atžvilgiu;

prievolė mokėti išlaikymą vaikui pasibaigė.

4.3 Koks yra tokių priemonių galiojimo terminas?

Įsiteisėjusiu sprendimu pripažintiems reikalavimams ir reikalavimams, kylantiems iš teisminio susitarimo arba kito vykdomojo dokumento, taikomas senaties terminas yra dešimt metų. Senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo sprendimo įsiteisėjimo arba kito vykdomojo dokumento išdavimo, bet ne anksčiau, nei sueina reikalavimo vykdymo terminas.

Reikalavimo dėl pasikartojančių prievolių vykdymo, išskyrus reikalavimus dėl vaiko išlaikymo prievolių vykdymo, senaties terminas yra treji metai dėl kiekvienos atskiros prievolės, neatsižvelgiant į reikalavimo teisinį pagrindą. Senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo kalendorinių metų, kuriais sueina reikalavimo pagal prievolę vykdymo terminas, pabaigos. Reikalavimo dėl vaiko išlaikymo prievolių vykdymo senaties terminas yra dešimt metų dėl kiekvienos atskiros prievolės.

Jeigu vykdymo proceso metu skolininkas miršta, procesas toliau bus tęsiamas dėl skolininko palikimo, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Prieš pasibaigiant palikimo atsisakymo arba priėmimo terminui vykdymo procesas pagal reikalavimą, nukreiptą į palikimą, gali būti vykdomas tik dėl palikimo.

Tokiu atveju negalima pateikti su asmeninėmis paveldėtojo prievolėmis susijusio mokėjimo reikalavimo, nukreipto į palikimą.

Jeigu vykdomasis dokumentas taikomas ir teisėtam jame nurodyto ieškovo ar skolininko paveldėtojui, antstolis priims vykdomąjį dokumentą vykdyti, jeigu teisėto paveldėjimo faktas antstoliui įrodomas teismo sprendimu, išrašu iš viešo registro arba notaro patvirtintu dokumentu. Ši taisyklė taip pat taikoma, kai vykdomas teismo sprendimas, priimtas dėl daikto, dėl kurio kilo ginčas, valdytojo, ir po teismo sprendimo priėmimo pasikeičia daikto valdytojas.

5 Ar yra galimybė apskųsti sprendimą dėl tokios priemonės skyrimo?

Vykdymo proceso dalyvis gali paduoti antstoliui skundą dėl antstolio sprendimo arba veiksmų, susijusių su vykdomojo dokumento vykdymu, arba atsisakymu atlikti vykdymo veiksmą; toks skundas turi būti paduodamas per dešimties dienų terminą, kuris pradedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kurią skundo pateikėjas sužinojo arba turėjo sužinoti apie atitinkamą sprendimą arba veiksmą, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Proceso dalyvis dėl antstolio sprendimo, kurį šis priėmė dėl skundo, gali paduoti apeliacinį skundą apylinkės teismui, kurio veiklos teritorijoje yra antstolio kontora; šis skundas turi būti paduodamas per dešimt dienų nuo sprendimo įteikimo dienos. Teismui negalima paduoti apeliacinio skundo dėl antstolio sprendimo arba veiksmų, jei prieš tai nebuvo pateiktas skundas antstoliui.

Vykdymo proceso metu galima paduoti apeliacinį skundą dėl teisėjo sprendimo, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta kitaip.

Proceso dalyviai pagal **Civilinio proceso kodekse (est. tsiviilkohtumenetluse seadustik)** nustatytą procedūrą taip pat gali paduoti skundą dėl apylinkės teismo sprendimo dėl laikino skolininko teisės ir jam suteikto leidimo galiojimo sustabdymo ir dėl draudimo suteikti skolininkui teisę ar leidimą. Apeliacinį skundą galima pateikti apygardos teismui, kuris nagrinėja apeliacinius skundus dėl apylinkės teismo sprendimų.

Skolininkas gali pareikšti ieškovui ieškinį dėl priverstinio vykdymo pagal vykdomąjį dokumentą pripažinimo neleistinu, visų pirma dėl priežasties, kad reikalavimas buvo patenkintas, atidėtas arba įskaitytas. Tai, kad reikalavimas buvo patenkintas, neturi poveikio vykdomojo dokumento galiojimui ar teisei galiai. Tokie prieštaravimai bus priimami tik tada, jei pagrindai, kuriais jie grindžiami, atsirado po teismo sprendimo įsiteisėjimo. Tokį ieškinį galima pateikti iki vykdymo proceso pabaigos (Vykdymo proceso kodekso 221 straipsnis).

Trečioji šalis, turinti teisę į priverstinio vykdymo objektą, dėl kurios priverstinis vykdymas neleistinas, visų pirma nuosavybės teisę arba ribotą teisę į nekilnojamąjį turtą, gali teismui, kurio veiklos teritorijoje vykdomi priverstinio vykdymo veiksmai, pareikšti reikalavimą dėl turtui taikomo arešto panaikinimo arba priverstinio vykdymo pripažinimo neleistinu dėl kitų priežasčių.

Per 30 dienų nuo aukciono ataskaitos įteikimo vykdymo proceso dalyvis teismui gali paduoti ieškinį dėl aukciono pripažinimo negaliojančiu, jei turtas buvo parduotas asmeniui, kuris neturėjo teisės jo įsigyti, arba jei aukcionas buvo vykdomas pagal negaliojantį turto areštą, ar buvo pažeistos kitos esminės aukciono sąlygos. Jei aukcionas pripažįstamas negaliojančiu, skolininkas pagal **Nuosavybės teisės įstatymo (est. asjaõigusseadus)** 80 straipsnį gali reikalauti, kad parduotą daiktą įsigijęs asmuo jį grąžintų, arba, jei tai neįmanoma, pareikšti reikalavimą pagal nuostatas dėl neteisėto praturtėjimo; proceso dalyvis gali reikalauti, kad antstolis atlygintų žalą pagal Antstolių įstatymą (*kohtutäituri seadus*).

6 Ar vykdymo procedūroje taikomi kokie nors apribojimai, visų pirma susiję su skolininko apsauga ir terminais?

Vykdymo proceso eiga reglamentuota Vykdymo proceso kodekse. Turto arešto apribojimai nustatyti 53 straipsnio 1 dalyje, kurioje nurodyta, kad draudžiama areštuoti daugiau skolininko turto, nei būtina ieškovo reikalavimui patenkinti ir vykdymo išlaidoms padengti, išskyrus atvejus, kai ieškovo reikalavimo negalima patenkinti jokiais kitais būdais. Turto areštas negalioja ir nesukelia jokių teisinių pasekmių, jei buvo padarytas esminis proceso normų dėl turto arešto pažeidimas, visų pirma, jei:

turtas areštuojamas nesant galiojančio vykdomojo dokumento;

skolininkui nebuvo įteiktas pranešimas apie vykdymą;

turtą areštuoja neįgaliotas asmuo;

skolininkas nebuvo pakankamai informuotas apie savo teises vykdymo procese ir dėl to skolininko teisės buvo pažeistos (Vykdymo proceso kodekso 55 straipsnis).

Daiktų, kurie negali būti areštuojami, sąrašas pateiktas Vykdymo proceso kodekso 66 straipsnyje. Vykdymo proceso metu negalima areštuoti arba parduoti šių daiktų:

skolininko asmeninių daiktų ir namų apyvokos daiktų, virtuvės reikmenų, drabužių, patalynės, lovų ir kitų buities reikmėms naudojamų daiktų, kurie yra būtini namų ūkio poreikiams patenkinti, atsižvelgiant į skolininko skolos dydį;

bent vieno techninio prietaiso, kuriuo užtikrinama, kad skolininkas galėtų naudotis Estijos Respublikos Konstitucijos (est. *Eesti Vabariigi põhiseadus*) 44 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta teise gauti informaciją;

skolininkui ir jo šeimos nariams viename mėnesiui būtinų maisto produktų ir šildymui skirtų medžiagų, reikalingų būstui apšildyti vieną šildymo laikotarpį, arba, jei vykdymo metu tokių atsargų nėra, o jų įsigijimas nėra užtikrintas kitais būdais, – pinigų sumos, reikalingos minėtoms šildymui skirtų medžiagų atsargoms įsigyti;

asmeniui, užsiimančiam žemės ūkio veikla, priklausančios ūkininkavimo įrangos, galvijų, cheminių trąšų ir pirminių žemės ūkio produktų, kurie skolininkui būtini, kad jis galėtų save ir savo šeimos narius išlaikyti iki kito derliaus;

daiktų, būtinų ekonominei ar profesinei veiklai arba fizinio asmens darbo ar tarnybos santykiams tęsti;

knygų ar kitų objektų, kuriuos skolininkas ar jo šeimos nariai naudoja studijoms ar religinei veiklai;

apskaitos dokumentų, šeimos duomenų įrašų, vestuvinių žiedų, skolininkui priklausančių ordinų ir apdovanojimų;

skolininko ar jo šeimos nario naudojamų kojų ir rankų protezų, akinių ir kitų medicinos priemonių, reikalingų dėl fizinės negalios;

objektų, būtinų laidotuvėms skolininko šeimoje;

valstybinių, savivaldybių ir juridinių asmenų pagal viešąją teisę muziejų kolekcijų ir tokioms kolekcijoms priklausančių objektų, valstybinių muziejų kolekcijų ar objektų, kurių naudojimo teisės suteiktos fondui;

archyvinių dokumentų;

kitų daiktų, kurių areštas prieštarautų įstatymui ar moralės normoms;

valstybės turto, kuriam taikomi prekybos apribojimai, ir daiktų, kurių valstybei ar vietos valdžiai, kaip skolininkei, reikia viešosioms pareigoms vykdyti, o šių daiktų perdavimas prieštarautų viešiesiems interesams. Prieš priimant atitinkamą sprendimą turi būti išklausyta kompetentingos ministerijos ar įstaigos atstovo nuomonė.

1, 2, 4 ir 5 punktuose nurodytus daiktus galima areštuoti, jei pardavėjas, remdamasis finansiniu reikalavimu, užtikrintu nuosavybės teisės išlaikymu dėl šių daiktų perdavimo, reikalauja priverstinio vykdymo. 6 punkte nurodytus religinei veiklai reikalingus daiktus galima areštuoti, jei tokie daiktai naudojami pažeidžiant moralės normas arba tokiu būdu, už kurį baudžiama.

Pagal Vykdymo proceso kodekso 67 straipsnį negalima paimti namuose nekomerciniais tikslais laikomų gyvūnų. Pagal ieškovo prašymą teismas gali leisti paimti didelės vertės gyvūną, jei draudimu areštuoti turtą reikšmingai pažeidžiami ieškovo interesai, kuriems teikiama pirmenybė prieš gyvūno apsaugos interesus ar teisėtus skolininko interesus.

Be kokių pajamų arešto apribojimai nustatyti Vykdymo proceso kodekso 131 ir 132 straipsniuose. Mokėjimo reikalavimo negalima nukreipti į šias pajamas:

valstybės išmokas šeimai;

socialines išmokas neįgaliesiems;

socialines išmokas pagal **Socialinės paramos įstatymą**;

bedarbio pašalpas, dotacijas, transporto ir būsto lengvatas ir subsidijas verslui pradėti, mokamas per Estijos nedarbo draudimo fondą (est. *Eesti Töötukassa*); kompensaciją, mokamą sukėlus kūno sužalojimą ar sveikatos sutrikimą, išskyrus kompensaciją už prarastas pajamas ir kompensaciją už neturtinę žalą;

netekto darbingumo išmoką;

įstatymu nustatytus alimentus;

sveikatos draudimo išmoką pagal **Sveikatos draudimo įstatymą (est. ravikindlustuse seadus)**, išskyrus laikinojo nedarbingumo išmokas;

valstybinę pensiją (tiek, kiek nustatyta įstatyme);

paramą paleidus iš kalėjimo;

išmoką represijas patyrusiam asmeniui, mokamą pagal Okupacinės valdžios represijas patyrusių asmenų įstatymą (est. *okupatsioonirežiimide poolt repressseeritud isiku seadus*).

Jei pareiškus mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į kitą skolininko turtą, ieškovo reikalavimas nebuvo visiškai patenkintas arba tikėtina, kad nebus visiškai patenkintas, o atsižvelgiant į reikalavimo rūšį ir pajamų dydį areštuoti turtą yra sąžininga, pagal ieškovo prašymą galima pareikšti mokėjimo reikalavimą, nukreiptą į 5–7 punktuose nurodytas pajamas. Jei yra galimybė, prieš priimdamas sprendimą antstolis išklauskis skolininką.

Pajamos neareštuojamos, jei jos neviršija minimaliosios mėnesinės algos ar atitinkamos savaitės ar dienos pajamų dalies [1].

Jeigu mokėjimo reikalavimą nukreipiant į kitą skolininko turtą nebuvo iki galo patenkintas arba, tikėtina, nebus iki galo patenkintas vaiko išlaikymo reikalavimas, gali būti areštuojama iki pusės nurodytų pajamų. Jeigu skolininko pajamų suma, areštuota vaiko išlaikymo reikalavimui patenkinti, yra mažesnė negu pusė šio skirsnio 1 poskirsnyje nurodytos sumos, galima areštuoti iki trečdaliu skolininko pajamų.

Jeigu išieškant iš skolininko kito turto nebuvo arba, tikėtina, nebus iki galo patenkintas reikalavimas, kiekvieną mėnesį galima areštuoti iki 20 proc. skolininko pajamų, jeigu jos neviršija nurodytos sumos, atėmus Estijos statistikos biuro skelbiamą nominalaus minimaliojo pragyvenimo lygio sumą. Skaičiuojant šias sumas neatsižvelgiama į skolininko atžvilgiu užvestų vykdymo bylų skaičių. Pajamos neareštuojamos, jeigu jos nesiekia Estijos statistikos biuro skelbiamos nominalaus minimaliojo pragyvenimo lygio sumos. Ši nuostata netaikoma išieškojimui pagal vaiko išlaikymo reikalavimus. Jeigu skolininkas turi išlaikytinių, 20 proc. dydis apskaičiuojamas remiantis jo pajamomis, likusiomis atėmus tiek neareštuotiną sumą, tenkančią kiekvienam išlaikytiniui, tiek Estijos statistikos biuro skelbiamą nominalaus minimaliojo pragyvenimo lygio sumą. Iki kiekvienų metų vasario 1 d. Estijos statistikos biuras, remdamasis praėjusių metų duomenimis, Oficialiųjų pranešimų leidinyje (est. *Ametlikud Teadaanded*) skelbia nominalaus minimaliojo pragyvenimo lygio sumą (eurais).

Jei skolininkas išlaiko kitą asmenį arba moka jam alimentus pagal įstatymą, suma, kuriai turto areštas netaikomas, dėl kiekvieno išlaikomo asmens didinama vienu trečdaliu minimaliosios mėnesinės algos (išskyrus atvejus, kai priverstinio vykdymo dalykas yra reikalavimas dėl vaiko išlaikymo). Kalbant apie pajamas, viršijančias sumą, kuriai turto areštas netaikomas, gali būti areštuojama iki dviejų trečdalių sumos, lygios penkioms minimaliosioms mėnesinėms algoms, ir visos šią sumą viršijančios pajamos, su sąlyga, kad suma, kuriai taikomas turto areštas, neviršys dviejų trečdalių visų pajamų (netaikoma, jei priverstinio vykdymo dalykas yra reikalavimas dėl išlaikymo).

Pagal Vykdymo proceso kodekso 133 straipsnį **skolininko prašymu antstolis per tris darbo dienas panaikins skolininko sąskaitos areštą tiek, kad skolininkui būtų užtikrintos pajamos, kurioms turto areštas netaikomas** (Vykdymo proceso kodekso 131 ir 132 straipsniuose nustatyti apribojimai). Jei į skolininko sąskaitą pervedamos daugiau nei vieno mėnesio pajamos, pagal skolininko prašymą antstolis per tris darbo dienas panaikins sąskaitos areštą tiek, kad skolininkui kiekvieną išankstinio mokėjimo mėnesį būtų užtikrintos pajamos, kurioms turto areštas netaikomas laikantis Vykdymo proceso kodekso 131 ir 132 straipsniuose nustatytų apribojimų. Jei negalima nustatyti į skolininko sąskaitą pervestų pajamų naudojimo laikotarpio, antstolis skolininkui užtikrins vieno mėnesio pajamas, kurioms turto areštas netaikomas. Kol prašymas bus išnagrinėtas, antstolis gali laikinai sustabdyti lėšų iš areštuotos sąskaitos pervedimą ieškovams ir panaikinti sąskaitos areštą tiek, kiek reikia skolininko ir jo šeimos narių išlaikymui.

[1] Pagal 2021 m. gruodžio 9 d. Estijos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 116 1 straipsnio 1 dalį nuo **2022 m. sausio 1 d.** minimalioji mėnesinė alga dirbant visą darbo laiką yra **654 EUR**, o minimalioji valandinė alga – 3,86 EUR.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 17/08/2023

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepiima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.